

ปกิณกะ

คุ้มครองผู้บริโภคโยหิน

อรรถพล ชีพสัตยากร

ผมเป็นนักควบคุมป้องกันโรคของกระทรวงสาธารณสุขมานาน เป็นทั้งนักวิชาการและนักบริหาร มีโอกาสได้เห็นเอกสารของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค และแผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ดูสำเนาเอกสารที่แนบมาด้วย ๓ แผ่น) ต้องบอกว่าชื่นใจและดีใจที่มีกลุ่มคณะทำงานที่สนใจคุ้มครองผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพสูงส่ง แม้ว่าย่อยอยากให้คณะนี้เพิ่มบริการคุ้มครองผู้ประกอบการที่ผลิตสิ่งนำไปบริโภคด้วย เพราะคนพวกนี้ต้องสัมผัสโยหินในกระบวนการผลิต ซึ่งเสี่ยงกว่าผู้บริโภค แต่ก็เชื่อว่ากรมควบคุมโรคของกระทรวงสาธารณสุข และกรมควบคุมโรงงานอุตสาหกรรมของกระทรวงอุตสาหกรรม คงบริหารงานคุ้มครองด้านนี้อย่างเต็มที่อยู่แล้ว

เรื่องโยหินนี้ ถ้ายังคงมีการสนใจจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่นคณะคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ อย่างใกล้ชิด และต่อเนื่องดังที่กระทำอยู่ ภัยอันตรายต่อผู้บริโภคก็จะมีตัวอย่างโรคที่เกิดจากสัมผัสฝุ่นโยหิน ยังไม่เคยพบในประเทศไทยเลย แต่พบในต่างประเทศมากมาย ผมต้องปรบมือให้กับนักบริหารคุ้มครองผู้ประกอบการและผู้บริโภคของประเทศไทยที่เก่งกาจกว่านักบริหารในต่างประเทศ ผมเชื่อมั่นว่าคณะทำงานกลุ่มนี้จะสามารถคุ้มครองผู้บริโภคให้ปลอดภัยอย่างได้ตลอดไป

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือการควบคุมแร่ใยหิน

ระหว่าง

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค

และ

แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัจจุบันแร่ใยหินชนิดโครโซไทล์ที่อนุญาตให้ใช้ในประเทศไทย ได้มีการนำไปใช้เป็นส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น กระเบื้องผนังหลังคา กระเบื้องยาง เบรก คลัทช์ ไม้ฝา ท่อน้ำ เป็นต้น แร่ใยหินทุกชนิดเป็นสารก่อมะเร็ง เมื่อกระจายเป็นอนุภาคเข้าสู่ปอดจะเป็นสาเหตุของโรคมะเร็งเยื่อหุ้มปอด โรคปอดอักเสบจากแร่ใยหิน และโรคมะเร็งปอด ซึ่งเป็นโรคร้ายแรงรักษาไม่หายและทำให้พบความทุกข์ทรมานก่อนเสียชีวิต มีการศึกษาในต่างประเทศที่ชี้ชัดว่าแร่ใยหินเป็นสาเหตุของโรคมะเร็งที่เกี่ยวข้องกับปอด เช่น การศึกษาในญี่ปุ่น อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา พบข้อมูลที่ตรงกันว่า การป่วยและการตายจากโรคมะเร็งเยื่อหุ้มปอด โรคปอดอักเสบจากแร่ใยหิน หรือแอสเบสโตซิส และโรคมะเร็งปอด สัมพันธ์กับปริมาณการใช้แร่ใยหิน องค์การอนามัยโลก องค์การแรงงานระหว่างประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศอื่น ๆ ต่างสนับสนุนให้ยกเลิกการใช้แร่ใยหิน ประเทศต่างๆ มีมาตรการยกเลิกการใช้ประมาณ ๕๒ ประเทศ เช่น อังกฤษ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย เกาหลี สิงคโปร์ ไต้หวัน เป็นต้น สำหรับสหรัฐอเมริกา แคนาดา มีการจำกัดการใช้อย่างเข้มงวดในประเทศไทย มีการพบผู้ป่วยโรคมะเร็งเยื่อหุ้มปอดและโรคปอดอักเสบจากแร่ใยหิน และคาดว่าจะมีผู้ป่วยมะเร็งเยื่อหุ้มปอดจำนวนมากกว่าพันรายต่อปีในอนาคตอันใกล้ เนื่องจากจำนวนการใช้แร่ใยหินมีปริมาณมากกว่า ๑ แสนตันต่อปี โดยอัตราการใช้ต่อประชากรเป็นอันดับสองของโลก (๓ กิโลกรัมต่อคนต่อปี) การควบคุมแร่ใยหิน สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้มีประกาศคณะกรรมการว่าด้วยฉลาก ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๕๕๒) และฉบับที่ ๒๙ (พ.ศ. ๒๕๕๓) เรื่อง ให้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหินเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก โดยกำหนดให้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหินจะต้องระบุชื่อนำเข้าในการใช้ คำเตือน รวมทั้งแสดงตราสัญลักษณ์ความเป็นอันตรายไว้ในฉลากสินค้า เพื่อเป็นการให้ข้อมูลกับผู้บริโภค การควบคุมเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ถือเป็นเรื่องสำคัญเร่งด่วนที่ต้องมีการดำเนินการอย่างจริงจัง และนำไปปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรม สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค และแผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ จึงได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการควบคุมแร่ใยหิน ดังนี้

- ๒ -

๑. ทั้งสามหน่วยงาน ประสานความร่วมมือกับเครือข่ายภาคประชาชนทั้ง ๗๖ จังหวัด ให้ดำเนินการตรวจสอบการจัดทำฉลากสินค้าของผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหินของผู้ประกอบการ และให้มีการรายงานผลการดำเนินงานมาให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคทราบ

๒. ทั้งสามหน่วยงาน มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคมีความรู้เกี่ยวกับแร่ใยหิน และตระหนักถึงอันตรายของแร่ใยหิน เพื่อเป็นการป้องกันตนเอง

๓. ทั้งสามหน่วยงาน ตรวจสอบการจัดทำฉลากสินค้าของผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของแร่ใยหินจากผู้ประกอบการ เพื่อให้มีการจัดทำฉลากสินค้าเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจะทำให้ผู้บริโภคได้รับข้อมูลความปลอดภัยในการนำผลิตภัณฑ์ดังกล่าวไปใช้งาน

๔. ทั้งสามหน่วยงาน ร่วมตรวจสอบและเฝ้าระวังสินค้าที่ไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคให้ได้รับความปลอดภัย

๕. ทั้งสามหน่วยงาน จะร่วมผลักดันให้มีการเลิกใช้แร่ใยหินในผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ตลอดจนห้ามการนำเข้าแร่ใยหินชนิดโครโซไทล์

ทั้งนี้ เพื่อให้การควบคุมแร่ใยหินเป็นไปตามเจตนารมณ์ของความร่วมมือ ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค และแผนงานคุ้มครองผู้บริโภค ด้านสุขภาพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงได้ลงนามความร่วมมือกัน โดยให้ข้อตกลงความร่วมมือดังกล่าวมีผลตั้งแต่วันที่มีการลงนามเป็นต้นไป

ลงนาม ณ วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓

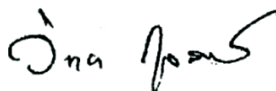
(นายนิโรธ เจริญประกอบ)

เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

(นางสาวสารี อ๋องสมหวัง)

เลขาธิการมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค

(รศ.ดร.วิทยา กุลสมบูรณ์)

ผู้จัดการแผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ

Health Consumer Protection Project

เรียน ผู้บริโภคและผู้ประกอบการร้านค้า

เนื่องจาก มีผู้บริโภคและผู้ประกอบการร้านค้าจำนวนมากที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่มีแร่ใยหินเป็นส่วนผสม ยังไม่ทราบถึงอันตรายของแร่ใยหิน รวมทั้งผู้บริโภคส่วนใหญ่ไม่ทราบถึงวิธีการแยกแยะระหว่างผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของแร่ใยหินกับผลิตภัณฑ์ที่ปราศจากแร่ใยหิน ถึงแม้ว่าองค์การอนามัยโลกได้ประกาศชัดเจนว่า แร่ใยหินทุกชนิดเป็นอันตราย รวมทั้งแร่ใยหินชนิดขาวที่ยังคงใช้กันอยู่ในประเทศไทย ซึ่งพบในผ้าเบรก กระเบื้องมุงหลังคา ท่อน้ำซีเมนต์ใยหิน และกระเบื้องยางปูพื้น

แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (คคส.) คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส) ได้จัดทำแผ่นพับพิษภัยจากจำนวน 2 เรื่อง คือ 1) แร่ใยหินมะเร็งและโรคปอดจากแร่ใยหิน 2) มาตรการแร่ใยหินในไทย: มาตรการที่ต่ำกว่าสากลเพื่อประชาสัมพันธ์ และสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้บริโภคและร้านค้า ในเรื่องดังกล่าว

ในการนี้ ใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในฐานะที่เป็นทั้งผู้จำหน่าย และผู้ที่มีความเสี่ยงอันตรายจากผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของแร่ใยหิน ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารดังกล่าว เพื่อช่วยให้ผู้บริโภคได้รับทราบอย่างทั่วถึง

ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ สำหรับความร่วมมือและความตั้งใจอันดีที่จะช่วยให้ประชาชนในสังคมไทย ได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จากการป้องกันภัยจากฝุ่นแร่ใยหิน

แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ